

Előfizetési árak.
 Egyszeri ára 8 kor., távolra 4 kor.,
 negyedévi 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Irdatételek utánakelt árak szerint.

A lap megjelenik minden ocs-
 törtétőn.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hová a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adódnak.

Kiadóhivatal: István-utca 9.
 Hová a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

Az ujjpesti gyermekórház.

Ujpest, november hó 13-án

Még nincs!

De lesz! mert lehet és lennie kell!

Hogy még nincs, öreg hiba, melyet csak azzal mentegethetünk némileg, hogy a község tisztán adózó polgárainak filléreiből tartja fenn magát s hogy ezeket a filléreket is a lakosságnak csak a kilenczedrésze vonja el a saját szájától és családjától, ami annyit jelent, hogy a község összes terhei 4500 embernek képezik a súlyos keresztjét, a többi 37.800 lélek pedig minden viszontszolgálat nélkül, teljesen ingyért, a jó Isten nevében élvezzi Ujpesten az élet- és vagyonbiztonság, — a közművelődés, a jótékonyság és a humanizmus áldásait.

Igaz, hogy a kulturnépek egyforma gondozásban részesítik a lelket és a testet s a templomokkal, iskolákkal, ovdákkal egyszerre építik föl a kórházakat s különösen a gyermekórházakat, de hát ne vádaskodjunk, ne bolygassuk a multat, inkább igyekezzünk az elmulasztottakat helyre hozni, igyekezzünk különösen akkor, amidőn azt egyesek nemeslelkűsége, áldozatkészsége is megkönnyíti és lehetővé teszi.

Hogy az ujjpesti gyermekórház létesítése nem tartozik többé a lehetetlenségek közé: azt a megboldogult özv. Heil Józsefné szül. Bencsik Borbála ujjpesti lakosnak köszönhetjük, a ki következőképen végrendeletkezett:

„Ujpesten levő ingatlanaimat, melyek kizárólagos tulajdonaim, és a melyeket mi adósság sem terhel, egy ez időszert és tudomásom szerint Ujpesten még nem lé-

tező gyermekórház alapítására hagyományozom olyképpen, hogy ha halálom be-
 következőskor ilyen már létesített voltna, ekkor ingatlanaim tulajdonjogilag átszállanak a gyermekórház javára, mely azokat belátása szerint értékesítheti; ha pedig halálom esetén gyermekórház Ujpesten még felállítva nem lesz, akkor házi-orvosom dr. Fuchs Ignác az közreműködésével, a hagyatékom bírói átadásától számitandó egy év alatt a gyermekórház okvetlenül létesítendő, annál is inkább, mert ellenkező esetben az e célra szánt vagyonom a kir. orvosegyet által kezelt orvosi nyugdíjalapot fogja megilletni.”

Ime így hangzik özv. Heil Józsefné szül. Bencsik Borbála végrendeletének az első pontja, az ingatlanok pedig melyeket az ujjpesti gyermekórház céljaira bonyományozott az Arpad-ut és Lőrincz-utczában levő 94 illetőleg 105. sz. házak, melyek a gyermekórház céljaira könnyen berendezhetők.

Szép, szép! mondják sokan, de hát éppen ebben a berendezésben és fenntartásban rejlik a bökkenő. Sokba kerül s nincs reá sehol fedezet!

Bocsánatot kérünk, de ha a kérdés fölött idejekorán gondolkozni, az illetékes tényezőkkel érintkezésbe lépni kegyeskednek, lesz mód, sőt mi több, van mód reá, hogy a berendezés a községnek nagyon csekély összegbe, a fenntartás pedig semmibe se kerüljön. És elvégre is ha van, és kell lenni fedezetnek az állatok életét veszélyeztető járványos betegségek megakadályozására, a lovak s egyéb igavonók összeírására, a még inkább kell fedezetet teremteni az állatok életénél sokkal becsesebb emberi életnek, különösen a szegény gyer-

mekek életének a megóvására, egy gyermekórház berendezésére. Azután meg vagyunk győződve arról, hogy lesznek és vannak a községben olyan nagylelkű emberbarátok, kik a községnek a gyermekórház berendezésében segítségére leendnek, a többek között például az ujjpesti szabadkőművesek „Világosság” páholya bizonyára fog egynehány gyermek-betegágyat alapítani. De ha nem is, kell fedezetet teremteni! fog, kell annál is inkább, mert a gyermekhalandóság községünkben megdöbbentő mérveket öltött.

Állításaink indoklásául legyen szabad az anyakönyvvezetői hivatalnak a mult évi s a folyó évi halálozási adataira hivatkoznunk.

Az 1901-ik évben Ujpesten 993 volt a halottak száma, ebből 445, tehát csaknem a fele esett az 1 és 10 éves kóru gyermekekre.

Az 1902-ik év első hat hónapjában 533 volt a halottak száma s ebből 298, tehát a felénél több esett az 1. és 10 éves kóru gyermekekre.

A gyermekek e nagyszámu halandóságával szemben szükségtelen Ujpest intelligens polgárságát Széchényi István gróf ama mondására: „Oly kevesen vagyunk magyarok, hogy az apagy ilkosnak is meg kellene kegyelmezni” figyelemzettetni; szükségtelen azt hangsúlyoznunk, hogy a halál angyla legnagyobb részt községünk azon szegény embereinek a gyermekeit ragadta el, kik beteg gyermekeiket orvosi ápolásban nem részesíthették, kiknek gyógyszerekre nem volt pénzük, s a kiknek egyedüli

TARCZA.

A tüdővészről való ovakodásról.

Kiadja: A m. kir. belügyminiszterium.
 (Folyt. és vége.)

Különösen olyan családban, a melyekben már előfordult a tüdővész, a gyermekeknek jó táplálása igen fontos dolog. A gyermekeknek igen jó tápszerük az egészséges tehén, kecske és juh teje és ezt nem kell tőlük sajnálni.

A gyenge tüdejű embereknek kerülniük kell az olyan foglalkozásokat, a hol a rossz levegőben, porban kell tartózkodni (ilyenek a bányászat, kőfaragás, kőművesség, kályhás-ság, malom-munka, dohánygyári munka, kalaposság, szabóság, pékség), vagy ahol nagy hideget vagy nagy meleget kell elszenvedni (üvegfüvés, gépfűtés, vasuti szolgálat).

A tüdővészre hajlandó embernek legjobb a szabadban való élet: földművelés, kertészség, mézárósság, hentesség.

A nem neki való foglalkozás miatt sok olyan ember is tüdővész lesz, a kinek nem is volt valami különös hajlandósága erre a betegségre. Ezért igen fontos, hogy az ártalmas munkával foglalkozók vigyázzanak magukra és igyekezzenek legalább szabad idejükben jó levegőben élni.

Tartózkodjanak különösen az iszákos-ságtól. Az iszákosok között nagy pusztítást

tesz a tüdővész és még az iszákosoknak a leszármazóit is nagyon fenyegeti ez a betegség.

A tüdővész nem gyógyíthatatlan betegség, mint a hogy régebben gondolták. Ha jókor hozzá fognak gyógyításához, akkor a tüdővész embert meg lehet menteni.

A tüdővész gyógyításában nem az orvos-ság a fődolog, hanem a tüdővésznek, hogy meggyógyuljon, jó levegőben kell tartózkodnia, jól kell táplálkoznia és kerülnie kell az olyan foglalkozást a mi neki árt.

A tüdővész embernek a rossz levegő való-ságos mérég. Mindent meg kell tennie, a mire csak képes, hogy jó levegőben élhessen. A városi levegő általában ártalmas beteg tüdejű embernek, de még a szabad levegő is lehet olyan, a mit ő nem bír el. Így az olyan helyekről, a hol erős északi szél szokott fúni, a tüdővész ember meneküljön.

Mínt hogy nem minden embernek van arra módja, hogy gyógyulás végett elhagy-hassa az otthonát, azért igen szükséges az ilyen szegény betegek számára alkalmas vidéken olyan, gyógyintézeteket állítani, a hol megerősödésükig tartózkodhassanak.

A tüdővész embereknek többnyire a gyomruk is gyenge, ezért a jó táplálkozás, a mire pedig nagy szükségük van, náluk nehezen megy. Könnyen emészthető, de erőt adó táplálékra van szükségük. Ezek között első helyen áll a tej, azután következik a hus és a jó buzakenyér.

Az ártalmas foglalkozással, ha csak lehet, egészen hagyjon fel a tüdővész és nézzen más kenyérkereset után. Vagy leg-

alább pihenjen egyidőre, a míg megerősödik.

Ha erre nincsen módja, forduljon segítségért embertársaihoz; nekik kötelességük megtenni azt, a mivel egy szegény beteg embert talpra állítani és újra keresetké-pessé tenni lehet.

Az egészséges embereknek kötelességük a beteget segíteni; a beteg embernek pedig kötelessége arra ügyelni, hogy az ő betegsége ne tegyen mást is szerencsétlenné.

A mit a tüdővész beteg kiköhög és kiköp abban van a betegség esirája. Ezért olyan helyen, a hol emberek tartózkodnak, a tüdővész betegnek nem szabad a padlóra vagy egyébüvé kiköpnie. A ki egészséges az se mutasson ilyen rossz példát. A szertesét köpködés úgy is igen utálatos, szegény-letes szokás.

Az olyan helyeken, a hol sek ember megfordul, köpődényeket tesznek ki s más-hová, mint ezekben, nem szabad köpni. Az ilyen edényeknek a tartalmát azután vigyázva elássák, vagy olyan helyre öntik, a hol senki sem fér hozzá.

Kinek-kinek a saját lakásán is legyen ilyen köpődénye s a jó gazdasszony ne túsja el, hogy az ő szobáját vagy konyháját valaki összeköpködjé. Legyen is olyan tiszta az a szoba és konyha, hogy ilyen még csak eszébe se juthasson senkinek. Ez a tisztaság nem kerül pénzbe, csak gondos-ságba és az a jó háziasszonynak a legna-gyebb dicsérete.

boldogságát, életörömét az a gyermek képezte.

Hogy ezeknek a szegény embereknek illetőleg szegény gyermekeknek, a társadalomnak s a községek segítségére kell sietnie: azt nemcsak az ember szeretet, a humanizmus, hanem a szociálpolitika is hangosan és sürgősen követeli mindnyájunktól.

Csak e hangos és sürgős követelésnek vagyunk a szócsövei akkor, amidőn özv. Heilné végrendeletének az első pontjára felhívjuk az előjáróság, a képviselőtestület s az illetékes tényezők figyelmét s amidőn első sorban arra kérjük a *hagyatéki bíróságot*, hogy ne késleltesse a végrendeletvég nemesszivű asszony hagyatékának az átadását, másodsorban szegény és beteg gyermekeink érdekében arra kérjük a *község előjáróságát és képviselőtestületét*, ne engedje át Heilné értékes ingatlanait az orvosi nyugdíjalapnak, hanem kövesse el mindent, hogy az *Ujpesti gyermekkórház* mielőbb, de minden esetre a végrendeleti határidőn belül létesüljön.

Nem sok Heil Józsefné van Ujpesten, s az előjáróság — láttuk az iskoláknál s látjuk az ovodáknál — nem egy könnyen szerezhethető ingatlanokat és telkeket.

A kedvező alkalmat tehát akkor, amidőn arra a gyermekkórházra — a gyermek-halandság nagy számánál s a szegény emberek sokaságánál fogva községünkben égető szükség van, amidőn azt előbb-utóbb úgy is létesíteni kell, — ügytelenség volna elszalasztani.

Az állami tanítók és a fizetésrendezés. Az állami tanítók fizetésrendezését illetően a következő tervezet jutott a lapok útján nyilvánosságra.

Az alapfizetés 1000 korona a végső fizetés 1900 korona. Az emelkedési létra a következő.

1—4 évig	1000 K.	20—24 évig	1500 K.
4—8	1100	24—28	1600
8—12	1200	28—32	1700
12—16	1300	32—36	1800
16—20	1400	36—40	1900

Az állami népiskolák igazgatói közül eddig 268-an 100, 80-an 200, 50-en 300 és ketten 400 korona igazgatói pótlékot élveztek. Ezentúl az igazgatótanítók is tanítói fizetést és igazgatói megbízatásuk tartamára 300—600 korona pótlékot kapnak, amivel együtt az igazgatók fizetése 2200, illetőleg 2500 koronáig emelkedhetik.

A *polgári iskolai tanárok*. A polgári iskolai tanárok és tanítónők fizetésére nézve a tervbe vett új fizetés a következő:

1—4 évig	2000 K.	20—24 évig	3500 K.
4—8	2300	24—28	3800
8—12	2600	28—32	4100
12—16	2900	32—36	4400
16—20	3200 K.		

Ezen tervezet ellen, mely semmiféle javítást sem jelent, a tanítók mai helyzetével szemben, országos mozgalmat indítottak a tanítók s ezen mozgalomból kifolyólag az állami tanítók egy küldöttsége tisztelt f. hó 10-én először gróf Apponyi Albert házelnöknel, majd Széll Kálmán miniszterelnöknel és Lukács László pénzügyminiszternél. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásiügyi miniszternél is akarta a küldöttség tisztelni, de Wlassics akkor Bécsben időzött.

Apponyi Albert gróf a képviselőház ülése előtt tíz óraker fogadta a 150 tagu monstre-küldöttséget, melyet Molnár János, panaszvái állami árvaházi igazgató-tanító vezetett. Molnár üdvözlő szavaira Apponyi az vála-

szolta, hogy ha nincs is közvetlen befolyása a tanítók fizetésrendezésének mikéntjére, mégis nemcsak az állami, hanem a községek és felekezeti tanítók érdekeit is szíven viseli s azokért mindig küzdeni fog. Annak idején is a magasabb fizetésminimum mellett küzdött.

A küldöttség ezután a karzatra vonult, a honnan az ülés folyását tekintették meg. 12 óra felé lementek a miniszteri elfogadó terembe. Kozma László, az állami tanítók második nagygyűlésének elnöke vezette őket Széll Kálmán miniszterelnök elé. Kérte a miniszterelnököt, hogy az állami tanítók fizetésrendezésénél legyenek tekintettel a tanítók kívánságaira.

A miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a tanítóság kérését megfontolás tárgyává teszi. Ugy tudja, hogy a kérdés még nincsen véglegesen elintézve, a tárgyalás a fizetésrendezés kérdésén folyik. Biztosítja a tanítóságot jóindulatáról.

Lukács László pénzügyminiszter kevéssel egy óra után fogadta az állami tanítókat. Kijelenti, hogy a kormány a tanítók fizetésrendezésének tervezetét küzzé nem tette. A mi a lapokban megjelent, az indiszkréczió folytán történt és csak kombináció eredménye. A kormány még ebben a kérdésben nem határozott, várják be, míg beterjeszti javaslatát a kormány hivatalosan. Kéri a küldöttséget, hogy várjanak csak türelemmel, legyenek meggyőződve úgy a kultuszminiszter, mint az ő jóindulatáról és rokonszenvéről. Jó indulattal foglalkozik ezzel a kérdéssel s a mit tehet, majd meg is teszi.

H I R E K.

Pestvármegye közgyűlése. Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye törvényhatósága f. é. november hó 24-én d. e. 10 óraker tartja meg bizottsági közgyűlését. A kitézött tárgyszorozat pontjaiból Ujpesten a következők érdeklők: 1. Nagy Sándor ujpesti irnok felelőzése. 2. Bener Somané és társainak felelőzése az ujpesti eselődsszerző szabályrendelet megváltoztatása tárgyában. 3. Főügyészi vélemény Ujpest község szervezési szabályrendelete tárgyában. 4. Előterjesztés Ujpest behajthatatlanná vált megyei és községek pótdadójának leírása iránt.

Pestvármegye állandó választmánya f. évi november hó 8-án Beniczky Ferencz, v. b. t. t. elnökle alatt ülést tartott. Jelen voltak: Beniczky Lajos alispán, Fazekas Agost főjegyző, Bellaágh Imre főügyész, Dalmady Győző ár. elnök, László Zsigmond, dr. Freisinger Lajos, B. Molnár Sámuel, Kontra Kálmán, Löwy Mór, Vásárhelyi Géza, báró Harkányi Frigyes biz. tagok, Kuklay Béla műszaki tanácsos és az előadók. Szénássy Aladár főszámvevő előterjeszti a vármegye 1903. évi költségvetését, a mely a számvevőség és a pénztári személyzet államosítása folytán előállott változások figyelembevételével állított össze. Az állandó választmány a költségvetést, a mely némi felesleggel zárul, elfogadásra ajánlja. Ezenkívül több községek költségvetés és számadás is tárgyalatott.

A község képviselőtestülete f. évi november hó 15-én d. u. 3 óraker tartandó közgyűlésre hivatik össze. A közgyűlés napirendjére az 1903-ik évi költségvetési előirányzat van kitézve.

Közszemlére kitétt szabályrendelet. Pest-Pilis-Solt kiskunvármegye törvényhatóságának szabályrendelete Ujpest község vendéglői s kávéházi záróra tárgyában f. é. november hó 14-ig közszemlére van kitéve s az alispán útján a belügyminiszterhez megfellebbezhető. A vármegye által végleg megállapított szabályrendelet tartalmát már közöltük lapunkban s ezuttal csak annyit jegyzünk meg meg, hogy először a záróra elleni kihágási esetekben elsőfokulag az ujpesti kerületi rendőrkapitányság, másodfokulag a budapesti rendőrkapitány s harmadfokulag a belügyminiszter ítélik; másodsor kivételes esetekben zárórán tuli engedélyeket a község előjáróságának meghallgatásával a kerületi kapitányság ad.

Az ujpesti „Közművelődési kör” vígalmi bizottsága f. é. november hó 21-én rendezi művészi hangversenyét a Kossuth-szobor alapjára. Az estély érdekében f. hó 8-án összehívott értekezlet nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy a legnagyobb buzgóságot fogja kifejteni a siker érdekében.

Eljegyzés és esküvő. Meier Ferencz f. hó 9-én eljegyezte Schramek Anna kisasszonyt. — Iring Pál f. hó 30-án d. u. 4 óraker vezeti oltárhoz Florkievitz Ilonka kisasszonyt.

Választás. Vikár István iparhatósági biztos, az ujpesti ipartestület kebelében az 1903-ik évben működő *békeltető bizottság* tagjainak megválasztását f. é. december hó 7-én d. u. 2 órára tűzte ki. Választatni fog 36 rendes 12 póttag. Választó és választható minden iparos segéd a ki a névlajstromban fel van véve. A névlajstrom november 10. és 21-ike között állítatik össze s november 21-től 29-ig tétetik ki közszemlére az ipartestület hivatalos helyiségében.

A Rákospalotai Társaskör f. hó 9-én tartotta választó közgyűlését a Hungária kávéházban levő körhelyiségében. Megválasztatott: elnökké Bach Frigyes, alelnökké Tanay József, pénztárossá Szatmáry Lajos, ellenőrré Dr. Berger Lajos, gazdává Komáromy László, könyvtárossá Sarkady Antal, jegyzővé Strauch Árpád és Langer Géza. A választmány rendes tagjai: Benkő István, Choboth Ferencz, Fulöp Sándor, Kovácsy Kálmán, Koosa Károly, Dr. Kohn Jakab, Miletz János, Morva János, Dr. Szabó Ferencz, Szél Manó, Wágner Manó, Weszelovszky Károly. Póttagok: dr. Heinrich Alajos, Kriesfalusy Mihály, Fischer Dezső. Számvizsgálók: Mayer Richard, Kasztl László, Nemes János. Reméljük, hogy a rákospalotai Társaskör a végelgyűlésben kimult rákospalotai Kaszinókat a bűneit nem, hanem csak az erényeit örökölte s olyan társadalmi központot fog képezni, a melyre Rákospalotának most nagyobb szüksége van mint volt valaha.

A kézimunka-kiállítás és vásár. A Kossuth-szobor bizottság, a szobor alap gyarapítása ezéjából karácsony előtt december hó 21. 22. és 23-án kézimunka-kiállítást és vásárt rendez. Ez a kiállítás és vásár a Kossuth-szobor alap gyarapítása mellett a különféle kézimunka bemutatása által tanulságos és érdekes is lesz. A kiállítás tehát az anyagi ezélon kívül erkölcsi hasznót is fog szolgáltatni. Alkalmat fog adni, hogy bárki esekély anyagi áldozattal, s egy kis fáradsággal hozzájárulhasson a Kossuth-szobor alapjához, a nagy közönség pedig szeretett övéinek egy esinos ajándékkal kedveskedhessék a szeretet ünnepe. — karácsonykor, egy-egy izléses elkészített kézimunkával, vagy egyéb tárggyal, melynek vételára a Kossuth-szobor javára lesz fordítva. Ezzel két személy járul hozzá a hazafias ügyhöz: a készítő és vevő. Ennek tulajdonítható, hogy a kiállítás iránt széleskörben a legélenkebb érdeklődés mutatkozik. Néhány száz kis kaeső és kéz fúrad már e hazafias ügyben és áldoz naponként egy kis időt, csak hogy hozzájárulhasson a szent ezélhoz.

Sokan azt kérdik vajjon mit készítsenek? Azt hiszik, hogy talán valami drága és értékes dolgot, mely nagy anyagi áldozatba és fáradságba kerül. Oh nem! A bizottság a legesekélyebb dolgot is szívesen veszi.

Mindenki a saját anyagi tehetsége szerint járulhat hozzá a kiállítás sikeréhez és azzal a Kossuth-szobor alap gyarapításához. Uri nők, kis leányok, művészek, mesterek, segédek és tanonezok készíthetnek egy-egy izléses esekély tárgyat. Hiszen karácsonykor a legdíszesebb tárgytól a babaruháig vagy játékszerig mindennek van kelendősege. A kiállításra már is felajánlottak két festményt, egy sajátkezűleg készített virágcsokrot, egy himzést, egy vizitkártyakosarat, egy baba ágyat, kis asztalkát stb. Szóval mind olyan dolgokat, a melyeket karácsonykor értékesíteni lehet. Hogy hová küldjék ezeket a dolgokat? azt a Kossuth-szobor bizottság vezetősége, az ujonnan megválasztott kézimunka-kiállítást rendező bizottsággal egyetemben fogja megállapítani miről a nagy közönséget annak idején értesíteni is fogja. Addig pedig sok szorgalmat és lelkesedést kívánunk a szép és nemes ezél szolgálathoz és eléréséhez.

— **Halálozás.** Fischer Istvánné szül. Kattits Janka, Fischer István volt ujbpesti községi tisztviselőnek neje meghalt f. hó 9-én 47. éves korában Hatvanban. — **Tengerdi Istvánné** szül. Hanausek Karolin m. kir. posta és távirada altiszt neje f. hó 10-én életének 25-ik évében jobblétre szenderült. Hült tetemei f. hó 12-én d. u. 3. órakor nagy részvéttel kísértettek ki az ujbpesti temetőbe.

— **Népesedési mozgalom.** F. évi október hávában az ujbpesti állami anyakönyvvezetői hivatal kimutása szerint született 147, meghalt 80 ember. — Házasságot kötött 41. pár. A *szülöttek* közül 113. róm. kath. 13. ev. ref., 5. ágost. hitv. evang., 14. izraelita, 1. görög keleti, 1. görög kath. Törvényes 124. törvénytelen 23. Az elhaltak közül egy éves volt 20, tíz éves volt 8, husz éves volt 8, harmincz éves volt 7, negyven éves volt 14, ötven-hatvan év közötti 9, hetven-nyolcvan év közötti 14. A házasságkötések közül 28. róm. kath. 2. ágost. hitv. evang. 2. izr. veéyes 9. A gyermekek vallására nézve egységet kötött 5 házaspár.

— **Az iparos munkás előadások.** f. évi november hó 16-án d. u. 4 órakor veszik kezdetüket a Colosseumban. Az első előadásunk felelős szerkesztője: *Brankovics György* tart ismeretterjesztő felolvasást. Aki belépő jegyre igényt tart, ne resteljen vasárnapig este 7 és 8 óra között a Colosseumba fáradni.

— **A „Kereskedelmi Alkalmazottak Szak-egylete”** 1902. évi november hó 16-án vasárnap este, valamint minden következő vasárnapon saját helyiségében (Budapest, Király-utca 12. szám) Zártkörű Hízi Táncestélyt tart. A zenét az idényre Donáth Ede ur, a „Sulanith” zenéjének szerzője volt szíves elvállalni. Belépti-díj nincs. Kezdeté 7 órakor.

— **Megnyitó előadás.** A „Közművelődési Családi Színház” f. hó 15-én tartja megnyitó előadását a Colosseumban. Az előadást *Jászai Mari* a Nemzeti színház nagy művésznője nyitja meg a Szózat elszavallásával s ugyancsak ő fogja az est folyamán „A sors és magyar ember”, „Simon Judit”, „Három a daru” című költeményeket előadni. Azonkívül az országos színiakadémia növendékei a „Himmust” éneklék, *Somogyi B. Carola* operaénekesné dalokat énekel, *Somogyi Mór* a zongorán mutatja be művészetét, *Nyárai Antal* a Népszínház művésze, „A Csavargót” adja elő *Boneza Helén* zongorakísérete mellett, *Csiszér Kalmán és Csiszér Sarolta* pedig „A hajnali vendég” című vígjátékot adják elő. A műsor tehát fényes, a helyárák jutányosak s reméljük, községünk intelligens közönsége sem marad el az előadásról, melyre a gyárak munkásai 100 drb. ingyen állóhelyet kaptak a Családi színház igazgatójától. Az előadás kezdete pont 7 órakor.

— **Török A. és Társa Budapest.** Ha szemlét tartunk a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték különböző főelárúsítói között, önkénytelenül feltűnik a Törökbankház. Ez a cég ugyanis állandóan azt hirdeti, hogy Magyarország legnagyobb osztálysorsjegyzülete. Ennélfogva eltökéltük, hogy ily irányban tudakozódunk és érdeklődésünk folytán teljesen és egészben bebizonyosodott, hogy ezen cég valóban a legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet és a legtöbb sorsjegyet forgalmazta. A mi nem is csuda, mert ritkán ért egy cég ahhoz, hogy játszó vevőinek kegyét úgy megnyerje, mint Török A. és Társa. Ezen cég vevőköre folyton nagyobodott és az állandó terjeszkedés alapján a Teréz-körút 46. sz. alatti főüzletén kívül még Váci-körút 4., Muzeum-körút 11., Erzsébet-körút 54. sz. alatti fióküzletei is vannak. A számtalan önként beérkezett hányilatkozat a szigoruan pontos és előzékeny üzletvezetésről tesz tanúságot s csak is ez tette lehetővé, hogy a cég a m. kir. szab. osztálysorsjáték igazgatóságától hízegő elismerésben részesült. A négy különböző kerületben levő üzletben minden ügy a legpontosabb kereskedelmi szabályok szerint intéződik el. — Ennélfogva indítatva érezzük magunkat a Török A. és Társa bankházát, melyben már nagyon sok és nagy nyereeményt nyertek, mindenkinek a legmelegebben ajánlani. A tervezet szerint az I. osztály huzása már a legközelebbi esütörtökön és pénteken lesz, november 20 és 21-én. A sorsjegyek árai daczára annak, hogy a tervezet tetemesen javult és nagyobb nye-

reményeket tüntet fel, a régiek maradtak, például $\frac{1}{8}$ — 1.50 korona; $\frac{1}{4}$ — 3 korona; $\frac{1}{2}$ — 6 korona; $\frac{1}{1}$ — 12 korona. A ki tehát az osztálysorsjátékban részt akar venni, forduljon bizalommal Török A. és Társa bankházához. Budapest.

A Kossuth-szobor bizottság ülése. A Kossuth-szobor bizottság múlt vasárnap délután a község ház tanácstermében igen látogatott ülést tartott, melyen *Endre János* a megjelenteket melegen üdvözölve bejelentette, hogy gr. *Károlyi Sándor* elfogadta a Kossuth-szobor bizottság védnökségét és 500 koronát ajánlott fel a Kossuth-szobor javára, a mi a bizottságban nagy lelkesedést keltett. Azután a bizottság elnöke meleg hangon emlékezett meg a „Közművelődési Kör” vezetéséről, a mely egy nagyszabásu hangverseny rendezésével lelkesen karolja fel a Kossuth-szobor ügyét, miért is köszönetét fejezte ki nevezett kör vezetésének hazafias ténykedéséről, a mi a bizottságban lelkes viszhangra talált. Éppen oly nagy örömet keltett a bizottságban *Bauer Soma* polg. leányiskolai tanárnak az elnökhöz intézett és az elnök által felolvasott levele, melynek vége így szól: „Együttal ha az igen tisztelt bizottság szívesen veszi, egy a kézimunka-kiállítás gyarapítása céljából, illetőleg annak jövedelmezéséhez oly módon vélek hozzájárulni, hogy 2 darab kisebb szabásu s állalam olajban festett eredeti tanulmányt kész örömet az „Ujbpesti Kossuth-szobor bizottságnak” említett czélból felajánlok” stb. A bizottság éljenzéssel fogadta a levelet és *Bauer Soma* tanárnak felajánlott adományáért köszönetet mondott. Erre a bizottság megválasztotta a kézimunka-kiállítást rendező, a művész- és hangverseny-bizottságot. Megválasztatott: a *kézimunka-kiállítást rendező bizottságba*: *Andrejka Józsefné, Baumgarten Etel, Boldog Margit, Csintalan Luiza, Deltl Erna, Dörner Nándorné, Endre Jánosné, Ehrenwald Lászlóné, Feiszinger Etel, Fornsheim Zsigmondné, Friedrich Anna, Geduly Lajosné, Gróf Julia, Höbert Béláné, Józsa Danielné, Juhász Ida, dr. Keserü Balázné, Kiss Béláné, Kiss Etel, Lusztig Emma, Mády Vilma, Mártonffy Etel, özv. Mészáros Alajosné, Prónay Gyuláné, Pohl Emma, Rotter Mária, Seherer Gyuláné, Sóbányi Gyuláné, Szukováthy Ilona, Tódeszky Mária, Török Józsefné, Zsoldos Vilma; a művész-bizottságba*: *Andrejka József, Bauer Soma, Barcza Lajos, ifj. Bachmann Károly, Boda Aladár, Brankovics György, Dr. Hédervári Ernő, Hoffer Miksa, Hoffmann Ferencz, Kallos Ede, dr. Kiss Sándor, Ladányi Zsigmond, Linkey Márton, Lincz Lajos, Németh Bertalan, Németh Gyula, Pálya Celesztin, Pörge Gergely, Polgár Márton, Rubovics Márk, Seherer Gyula, Winternitz Gyula, Zsoldos János; a hangverseny-bizottságba*: *Armbruster Károly, Berényi Antal, dr. Boros Mór, Csepreghy Pál, Erkel Gyula, Erkel Bandi, dr. Elek Pál, Greizinger István, Gönczy Pál, Guth Pál, Hazslinszky Gusztáv, Hevesi Vilmos, Kardos Gyula, Konyha Géza, Mátys Jenő, dr. Nádaskay Béla, Seymann Emil, dr. Sugár Bódog, dr. Troján Alajos, dr. Ugró Gyula. Elnök azután bemutatta *Szekely Lajos* gyűjtését, mely*

60 K. 90 fill. volt, amit a bizottság örömmel vett tudomásul. Végre *Endre János* elnök megköszönve a megjelentek szíves érdeklődését az értekezletet berekesztette.

Ujbpesti ált. önszegélyző-egylet mint szövetkezet Ujbesten, Árpád-ut 17. sz.

Felhívás!

Az „Ujbpesti általános önszegélyző-egylet mint szövetkezet” 1903—1906. végéig terjedő

tizenharmadik évtársulatát

1903. január 1-én nyitja meg.

Felkéretnek mindazok, kik az ezennel hirdetett újabb évtársulatnak tagjai kívánnak lenni, hogy az üzletrész-jegyzés iránt **f. évi november 1-től** intézkedni szíveskedjenek, minthogy **december 31-én** ezen évtársulatba tagok fel nem vétetnek. Jegyezni lehet: az Ujbpesti Takarékpénztár épületében levő egyleti helyiségben (Árpád-ut 17. sz.) *Diamantstein Lajos* igazgató elnöknel és *Fischer Antal* fűszerkereskedő urnál (Árpád-ut).

Ujbpest, 1902. november hóban.

Az igazgatóság.

Tagok és üzletrészek:

1902. január 1-én 1500 tag 6000 üzletrésszel.

Felszámolt 1901. december 31-én:

1000 üzletrész a 230 korona 5 $\frac{1}{2}$ o.

Pénzkölcsönt

leggyorsabban és legolcsóbban nyujt

Kőbányai takarékpénztár r.-t.

házakra és földekre.

Bővebb felvilágosítással díjtalanul szolgál az **intézet igazgatósága Kőbányán,** ugyszintén

Dr. Politzer Gyula ügyvéd
Budapesten,

VI., Teréz-körút 41. sz., II. emelet.

1736. végreh. sz. 1902.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujbpesti kir. járás-bíróságnak 1902. évi V. 1559. sz. végzése folytán **dr. Cserba Dezső** ügyvéd által képviselt **Ujbpesti takarékpénztár** felperes részére **Sternthal Miksa** alperes ellen 100 kor. követeles s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 2019 kor. becsült ingóságokra az ujbpesti kir. járásbíróság V fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is a meny nyiben azok kielégítési jogot nyertek volna

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém Ujbpest n. é. közönségének b. tudomására adni, hogy a

Központi kávéházat és szállodát

Árpád-ut és Temető-utca sarok

átveszem és azt teljesen átalakítva **e hó 15-én szombaton délután ünnepélyesen megnyitom.**

Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy pontos és előzékeny kiszolgálás által igen tisztelt vendégeim igényeit minden tekintetben kielégítsem. Kitűnő kávéházi italok, valamint hideg étek a legjutányosabb áron lesznek kaphatók.

A n. é. közönség b. pártfogását és látogatását kéri,

kiváló tisztelettel

Balog Ármin, kávé és vendéglős.

Ujpesten, József-utca 66. sz. alatt leendő megtartása határidőül 1902. évi november hó 19. napján délután 1/4 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák. Ujpesten, 1902. évi november 4.

Polgár, kir. bírósági végrehajtó.

1920. végrh. sz. 1902.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbíró-ságnak 1902. évi V. 1705. sz. végzése folytán dr. Sebő Béla ügyvéd által képviselt Egri Mór felperes részére Mühlrad Henrik és neje alperes ellen 600 korona követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 1502 kor. becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbíró-ság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatott követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Ujpesten, Arpad-ut 131. sz. a. házban leendő megtartása határidőül 1902-ik évi november

hó 15-ik napján délután 4 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok üzleti berendezés és papíraru stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1902. évi október hó 30 napján.

Polgár
kir. bírósági végrehajtó.

Kiváló szerencse

Török-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

JEGYZÉKE az

55,000 nyereménynek.

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:

1.000.000 korona.

Korona

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsollatnak és készpénzben fizetendők.	1 jutalom	600000
	1 nyer. á	400000
	1 " "	200000
	2 " "	100000
	1 " "	90000
	2 " "	80000
	1 " "	70000
	2 " "	60000
	1 " "	50000
	1 " "	40000
	3 " "	30000
	3 " "	25000
	3 " "	20000
	3 " "	15000
	36 " "	10000
	67 " "	5000
	3 " "	3000
	437 " "	2000
	303 " "	1000
	1528 " "	500
140 " "	300	
34450 " "	200	
4550 " "	170	
4550 " "	100	
100 " "	100	
4350 " "	80	
3350 " "	40	

55,000 nyer. és jut. kor. összegben **14.453.000**

Kilencz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy 55,000

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsolatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizennégy millió 459,000** koronát egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt.	— 75	vagyis	1,50	korona
egy negyed (1/4) "	1,50	"	3.—	"
egy fél (1/2) "	3.—	"	6.—	"
egy egész (1) "	6.—	"	12.—	"

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. é. november hó 20-ig

bizalommal hozzánk küldeni

Török A. és Tsa bankháza

Budapest.

Hazánk legnagyobb sorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték osztályai:

Főüzlet: VI. Teréz-körut 46 a.

Fiokok: 1. Váci-körut 4.

2. Múzeum-körut 11.

3. Erzsébet-körut 54.

Rendelőlevél levágandó.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben {
 utánvételezni kérem
 postautalóanyaggal küldöm
 mellékelem bankjegyekben (bélyegekből) } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím:

Török A. és Tarsa bankháza Budapest.